

קנין בקטן

ראשי הפרקים

- א. מקורות לקניני קטן
- ב. כוונה בדעת הקונה
- ג. קנין המועיל לקטן
- ד. לא ליקני לולב לקטן
- ה. שיטת רש"י
- ו. שיטת הרמב"ם

א. מקורות לקניני קטן

ק"ל אין קנין לקטן מדאורייתא אמנם חכמים תיקנו שיוכל לקנות משום כדי חייו. בש"ס מובאים כמה מקורות לתקנת חז"ל ננסה לבחון את המקורות כדלהלן:

א. גיטין נט, א "הפעוטות מקחן מקח וממכרן ממכר" ובגמ' שם מעמידים כבן שש או עשר לפי חריפותו.

ב. גיטין סה, א אמר רבא שלוש מידות בקטן הפעוטות – מקחן מקח וממכרן ממכר במטלטלים כבן שש או עשר (תואם למקור א) רש"י כתב בן שש עד שמונה הרש"ש תמה מדוע רשי מתעלם מהדיעות בגמ' שהזכירו עד גיל עשר. צרור וזורקו אגוז ונוטלו - זוכה לעצמו ואינו זוכה לאחרים (בערך בגיל שלש) בן עשרים - יכול למכור בנכסי אביו.

ג. בבא בתרא קנו, ב "זכין לקטן ואין זכין לגדול" רשב"ם מסביר משום שקטן אינו יכול לזכות לעצמו תיקנו לו שיכולים לזכות לו התוס' גיטין סה, א ד"ה "צרור" שואל והרי למדנו שתיקנו קנין לקטן ומדוע לא זוכה לעצמו ותירצו דמייירי בגיל קטן יותר(פחות מגיל צרור וזורקו בערך פחות מבן שלש).

ד. גיטין נט, ב "מציאת חרש שוטה וקטן אינו זוכה רק מדרכי שלום" והרי למדנו במקור ב' שזוכה לעצמו ולא מדין דרכי שלום ותירצו בראשונים במקור ב' מדובר שקיבל הקטן מתנה מאחר וזכה משום דעת אחרת מקנה לו אבל

במקור ד' מיירי שזכה במציאה ללא דעת אחרת ותיקנו לו משום דרכי שלום (ולדבריהם מדובר בגיל ארבע-חמש).

הש"ך חו"מ רמג, לא שאל מנין חילוק זה שאינו מופיע בש"ס ותירץ מקור ד' מיירי בגיל קטן יותר ממקור ב' (אולי כבן שנתיים - שלש).

ה. סוכה מו, ב.

א"ר זירא לא ליקני איניש הושענא לינוקא ביומא טבא קמא מ"ט דינוקא מקנא קני אקנויי לא מקני.¹

רוב הראשונים הבינו שקטן קנינו מדרבנן אמנם הריטב"א בקידושין יט, א מביא שיטה הסוברת שזכיית קטן מדאורייתא והביא ראיה לדברים מהגמ' עיי"ש ואף הש"ך (רמג, לא) רצה להוכיח מדברי הירושלמי שקטן זוכה מדאורייתא (עיי"ן בחת"ס שם שחולק על הש"ך ומוכיח מהגמ' ב"מ עב, א שקטן זכייתו מדרבנן ורק בדעת אחרת מקנה לו זוכה מדאורייתא) וצריך לומר לדבריהם שישנה מחלוקת סוגיות האם קטן קונה מדאורייתא או מדרבנן ויש לברר הבנת שורש מחלוקתם (יש להוסיף דעת הרמב"ם הטור הביאו בסימן רלה, וז"ל: "קטן עד שתיים עשרה שנה אין הקנאותיו כלום משתיים עשרה ואילך ממכרו ממכר אם יודע בטיב משא ומתן" הב"י שם כתב ספר מוטעה נזדמן לטור והנכון בדברי הרמב"ם כדברי הגמ' שעד גיל שש אין הקנאותיו כלום מכאן ואילך חכמים תיקנו לו הדרישה לא מקבל שהטור יטעה בטעות כזו ולכן מסביר כך שקטן אין מקחו מקח מדאורייתא עד גיל שתיים עשרה ולכן חכמים תיקנו לו אבל מגיל שתיים עשרה ואילך קנינו מדאורייתא כמו שמצאנו בנדרי קטן ואין הסבר זה סותר לרמב"ם שפסק בהלכות מכירה כט, יב קטן שהגדיל והביא שתי שערות אחר שלוש עשרה שנה אעפ"י שאינו יודע בטיב משא ומתן מקחו מקח"י שאפשר שאם יודע בטיב משא ומתן אפשר מגיל שתיים עשרה).

יש להתבונן מה החיסרון בקטן מדוע אינו יכול לקנות בקובץ הערות סימן כט מסביר שקטן עד גיל שש-שבע הרי הוא כשוטה שאין בו דעת ואין במעשיו כלום אבל קטן מבן שש-שבע ומעלה אין לו חיסרון דעת במעשה הקנין אלא לפעול בחלות הקנין ורצה לומר בקטן כזה שיקדש אישה הקידושין יחולו לאחר

¹ בהמשך נדון במקור זה באיזה גיל מדובר.

שיגדיל למ"ד אדם מקנה דבר שלא בא לעולם שהרי מעשהו קיים ורק החלות תתקיים לכשיגדיל.

ועיין עוד בברכת שמואל קידושין סי' י סק"ד שכתב כעין זה שקטן אינו מופקע ממעשה הקנין אלא הוה כגדול ללא כוונה.

בקהילות יעקב יבמות סימן ל חוקר מהו חיסרון בקטן האם משום שאין בו דעת או משום שאינו בתורת קניינים וקידושין והוכיח מדברי רש"י בכתובות עג,ב שכתב שקטן נתמעט מהפסוק כי יקח איש ולא קטן וה"ה לשאר הקניינים מדבריו עולה שאין החיסרון משום חיסרון בדעת אלא שאינו בתורת קניינים (ע"ש שהביא ראיות נוספות) ישנם אחרונים שרצו לתלות חקירה זו במחלוקת רש"י ותוס' לגבי יבום בקטן. לדעת רש"י בקידושין יט,ב שייבום קטן מדאורייתא והטעם משום חיסרון של קטן בחוסר דעת וביבום אין צורך בדעת אבל תוס' סובר שקונה מדרבנן משום שאין הקטן בתורת קניינים ורק רבנן תיקנו לו. הקהילות יעקב שולל זאת וכותב שרש"י ביבמות צו,ב סובר שקטן אינו מייבם מדאורייתא ואפילו לדיעה שס"ל שמייבם מדאורייתא אין הסיבה משום שאין צורך בדעת אלא משום שהתורה זיכתה לו.

בקובץ הערות בסימן עו דן בדברי תוס' שמדבריהם עולה שקטן יכול לחלוץ אילולי הפסוק שדרשו איש ולא קטן ושאל כיצד יועיל חליצת קטן והרי יש צורך בכוונה וקטן לאו בר כוונה ועוד שאל האם יועיל שגדול יעמוד על גביו ואף בשאר סוגי הקניינים למה לא יועיל כמו שמועיל בשחיטה והסביר שיש שני אופנים של חלויות :

א. החלות שנעשית מכח האדם הפועל כגון בגיטין וקידושין ושאר הקניינים.

ב. שהמעשה עצמו פועל את החלות ולא מכח האדם כגון שחיטה שמעשה השחיטה פועל את החלות וכיצד נדע להבחין בין שני סוגי החלויות? כאשר האדם יכול להטיל תנאים במעשה שעושה כגון בגיטין וקידושין ושאר הקניינים משמע שהחלות פועלת מכוחו ולא מכח מעשה ובמקרה כזה לא יועיל שגדול יעמוד על גביו וכן אם המעשה תלוי בזמן כגון קידושין או גט שיחול לאחר זמן רואים שהחלות מתקיימת מכוחו ורק במקרה שהמעשה פועל את החלות אפשר שגדול יעמוד על גביו.

בירושלמי תרומות פ"א איתא "חש"ו שקידשו אין קידושיהן קידושין רבי ישמעאל בנו של רבי"ב אומר בינו לבין עצמן אין קידושיהן קידושין בינם לבין אחרים קידושיהן קידושין". ונחלקו האחרונים בדברי הגמ': הנו"ב כתב

דמיירי בקידושי אישה ונחלקו האם בגדול עומד ע"ג קטן חלים הקידושין. התורת גיטין חולק וסובר שודאי בקידושי אישה לכו"ע לא חל אפילו אם גדול עומד על גביו ובירושלמי מיירי בקידוש אפר פרה ובהסבר דבריו כתב ר' חיים שמואלביץ (ספר הזכרון סימן ג) שגדול העומד על גביו מועיל רק במקום שצריך כוונה בלבד אבל במקום שצריך את רצון העושה וזה בא מחשבון נפשו אין מועיל גדול עומד על גביו. בהמשך דבריו הביא דברי תוס' בחולין יג,א שכתב וז"ל "ולתרומה נמי יועיל גדול עומד על גביו" מהרש"ל מוחק תיבות אלה מדברי תוס' לעומתו כתב מהר"ם שיש לקיים את הגירסא. ר' חיים רצה לתלות מחלוקתם במחלוקת שהבאנו לעיל בין הנו"ב לתו"ג שהמהר"ם סובר כדעת הנו"ב שאף בכל הקנינים מועיל שגדול עומד על גביו ואף בתרומה ר' חיים לא מקבל דברי הנו"ב כי לא מצאנו בכל הש"ס שיועיל קידושין לקטן. עכ"פ מדברי הנו"ב עולה שלא מסכים לדברי קובץ הערות שכתב שבקידושין ובשאר הקנינים שהחלות באה מכוחו של הפועל לא יועיל גדול עומד על גביו.

ב. האם בעיני כוונה בדת הקונה

בגמ' יבמות נב,א: אמר רב יוסף עודר בנכסי הגר וכסבור ששלו הם לא קני, תוס' ישנים שם כתב משמע מהכא שצריך כוונה בקנין והרי בגמ' ב"ק כט,א משמע שקונה מעל שלושה טפחים ללא כוונה ותירץ שיש הבדל בין קנין מטלטלים שאין צורך בכוונה לבין קנין קרקע שיש צורך בכוונה.

החת"ס אבה"ע סי' קו תירץ שבנכסי הגר הצריכו כוונה משום שעדר כדי להשביח את השדה אבל היכא שלא נתכווין לדבר אחר אם עשה מעשה קנין ללא כוונה נתקיים הקנין.

נתה"מ קצז,ד חולק וסובר שאפילו אם יש אומדנא שרצה לקנות אינו קונה עד שיתכוין לקנות.

בספר פרי משה סימן נג חוקר האם יש צורך בכוונה במעשה הקנין או אף יש צורך כוונה בחלות הקנין ולפי זה רצה לתלות חקירה זו בהבנת המחלוקת של קנין קטן האם חל מדאורייתא (לריטב"א והש"ך) או מדרבנן (לרוב הראשונים) לדעה הסוברת שצריך כוונה על מעשה הקניין א"כ קטן היודע לעשות מעשה וכוונתו על המעשה ממילא אין חיסרון בקנין וקונה מדאורייתא אבל לדעה שס"ל שצריך כוונה אף בחלות הקניין א"כ קטן שאינו יודע להחיל חלות בקניין ממילא קונה מדרבנן כתקנת חז"ל ולא מדאורייתא.

ג. קנין המועיל לקטן

הרמב"ם מכירה כט, ח :

ואני אומר שאין מקח הקטן וממכריו במטלטלים קיימים אלא במשך או המשיך אבל אם נתן מעות ולא משך וחזר בו אין עליו מי שפרע.

מדבריו עולה שדווקא כשעשה קנין משיכה קנינו חל ואין קנין דמים נחשב כקנין אפילו לקבל עליו מי שפרע.

ועיין בר"ן גיטין סד, א שהביא דברי הגמ' ב"ב קנז, א שזכין לקטן ואין זכין לגדול והטעם משום שאינו יכול לזכות לעצמו מזכים לו ומה שזכה הקטן לעצמו זה דווקא במטלטלים ושהגיע לידו אבל בהקנאה אחרת כגון אגב או חליפין אינו זוכה לפי שקטן אינו יודע בדרכי הקנאה כלל ומה שתיקנו עבורו קנין לזכות דווקא שמחזיק בהם בדברי הר"ן רואים ששולל לקטן לקנות בקנין אגב או חליפין ועיין בספר נתיבות חיים ח"ג סימן כה שדן לגבי קנין מסירה או הגבהה וכתב אם קנין משיכה קונה לקטן כ"ש מסירה או הגבהה שהרי יכול לקנות ברשות מוכר מה שאין כן במשיכה.

ויש לברר מדוע קטן אינו יכול לקנות בקנין חליפין. בספר נתיבות חיים מסביר שהעושה פעולה קניינית צריך להבין ולהכיר בפעולה שעושה שפועלת בקנין ולכן במשיכה או בהגבהה או מסירה יודע הוא שקונה את החפץ אבל בחליפין אינו ניכר שעושה פעולה קניינית ואינו קונה לו.

בברכת שמואל (ב"מ סימן י) כתב שבכל הקניינים צריך דעת לחלות חפצא של הקניין אבל בקניין חליפין הוא שונה משאר הקניינים שאין זה מעשה קנין שהרי אין קונה נותן כלום למקנה אלא שקנין חליפין היא דעת המקנה שמקנה לו בחליפין וכך מסביר את דברי הרמב"ם שנתנו חכמים דעת לקטן רק כאשר יש מעשה קנין לקטן ורק הוסיפו חלות על הקנין אבל בחליפין אין זה מעשה קנין אלא דעת המקנה להשתעבד ואין אפשרות לעשות דעת הקטן כמעשה קנין ולפי זה כתב שקטן אינו קונה אף בשטר משום סתם קנין לכתיבה עומד ואין מעידין על הקטן ומכיון שדעת המתחייב צריך לאשווי שטרא דעת כזו לא תיקנו חכמים.

עדיין צריך לברר שיטת הרמב"ם והשו"ע מדוע כתב שדווקא עשה קנין משיכה נקנה המקח אבל בקנין כסף ללא משיכה אין עליו אפילו מי שפרע. נתה"מ רלה, י כתב במקרה שהמעות קונות אף מדרבנן (כגון כשביטו של לוקח מושכר לקטן) הדין של מי שפרע קיים אף במקח של קטן אמנם הסמ"ע שם ס"ק כג

כתב שבכל מקרה אין הקטן קונה בקנין כסף ולא חל דין מי שפרע כי המטלטלים נמצאים ביד הקטן ואין מוציאים מידו (הנתיבות תמה על הסמ"ע מנין לו שאי אפשר להוציא מהקטן) אפשר להציע אפשרות נוספת בדברי הרמב"ם עפ"י חקירה כיצד פועל קנין כסף הסמ"ע והט"ז בסימן קצ"ב נחלקו בזה הסמ"ע סובר שקניין כסף הוא כסף שיווי ולא שנותן פרוטה ובפרוטה זו נשתעבדו זה לזה זה לקנות וזה למכור דומיא דקנין שטר וחזקה וקנין סודר וט"ז שם חולק וסובר שכסף זה כסף קנין (עיין בנתיבות שם סק"ב שסובר כדברי הט"ז) ועיין בחלקת יואב חו"מ סי' יח שרצה לעמוד על ההבדל בין קנין כסף לבין קנין חליפין. והסביר שקנין כסף פועל מכח המקנה וקנין חליפין בא בתמורה וחילול לנתינת החפץ והקנין פועל מכח הנותן ולא מכח המקנה (ולפי זה תרץ מדוע במקרה שהסודר היה שווה פרוטה מדוע לא יקנה מדין קנין כסף) ועיין בזכרון שמואל סימן מט שהביא דברי ר' חיים עוזר שחילק בין כסף קידושין שזה כסף קנין לבין קנין כסף מכר שזה כסף שיווי והבין מדבריו שהט"ז סבר שקנין כסף קנין בעלמא וחלק עליו וכתב שאף לדברי הט"ז הכסף פועל את הקנין והט"ז חלק על הסמ"ע בזה שאין צורך שהכסף שניתן ישמש כפירעון דמי המקח (עיין שם בסימן מז שחקר בקנין סודר האם הוא קנין מעשה בעלמא או שדומה לקנין כסף ששעבוד הכסף הוא הפועל וסיים שם שאינו דומה לקנין כסף) לפי זה יוצא שקנין כסף אליבא דהט"ז הוא כמעשה בעלמא כעין קנין סודר כהבנת ר' חיים עוזר (ורי שמואל חולק) ואפשר לומר שהרמב"ם שפסק שקטן שעשה קנין מעות אין בזה מי שפרע יכול לסבור כדעת הט"ז (כהבנת דברי ר' חיים עוזר) שזה כקנין בעלמא ולכן אין קנינו של הקטן חל כקנין סודר וממילא לא חל עליו דין מי שפרע.

ד. לא ליקני איניש לינוקא

בגמ' סוכה מו, ב:

א"ר זירא לא ליקני איניש הושענא לינוקא ביומא טבא קמא מ"ט דינוקא מקנא קני אקנוי לא מקני ואשתכח דקא נפיק בלולב שאינו שלו.

בהבנת דברי הגמ' נחלקו הראשונים:

א. שיטת רש"י

פרש"י: "דינוקא מקנא קני" - דרבנן תקינו ליה זכיייה לנפשיה. "אקנוי לא מקני" - אינו יכול לחזור ולהקנותו לאביו במתנה דלאו בר דעת הוא.

מדבריו עולה שהקטן זוכה מאביו מתקנת רבנן ואינו יכול להקנות אף מדרבנן והרי חכמים תיקנו זכייה לקטן מסביר הר"ן מדובר בקטן שלא הגיע לעונת הפעוטות פנ"י בגיטין סו ב מעיר על דברי רש"י בגמ' שם מובא דברי רב אסי "צרור וזורקו אגוז ונטלו זוכה לעצמו ואינו זוכה לאחרים חפץ ומחזירו לאחר שעה זוכה בין לעצמו בין לאחרים שכתב זוכה לאחרים" – מדרבנן ואילו בזוכה לעצמו לא כתב מדרבנן משמע שזוכה מדאורייתא וסותר דבריו מהגמ' בסוכה שכתב זוכה מדרבנן והסביר שיש שני סוגי קטן שבגיטין מדובר בגדול יותר וכאשר מקנים לו זוכה מדאורייתא ודחה את הפירוש וכתב מנין לחלק בכך (עיי"ש שהציע פירוש אחר).

יש להעיר על הר"ן מדוע רש"י לא הדגיש שמדובר בקטן בגיל פעוטות ועוד קשה הרי רש"י כתב ברישא דינוקא מקנא קני – שרבנן תיקנו לו זכייה לנפשיה משמע שמדובר בקטן שמעל גיל הפעוטות (ודלא כדברי הר"ן).

אפשר להציע הסבר נוסף: בגמ' גיטין נט, א מובא שהתקנה לקטן משום כדי חייו ונחלקו הראשונים האם יכול להקנות יותר מכדי חייו רב האי גאון סובר שהתקנה עד כדי חייו ולא יותר רוב הראשונים חולקים (הרמב"ן הרא"ש רשב"א ועוד) וסוברים דלא פלוג ובשו"ע אור"ח תרנ"ח, ו פסק לא יתן גדול לקטן ביו"ט ראשון את לולבו רע"א שם מביא דברי המשאת משה סימן ד שאף למי"ד דלא פלוג רבנן בתקנה זה דווקא שעושה לפרנסתו אבל אם זה לא לפרנסתו לא תיקנו לו ולפי זה קטן שאינו בר חיובא במצוות ארבעת המינים אינו יכול להקנות שזה לא בגדר כדי חייו (ר"ת בספר הישר סימן שע כתב שבכל דבר תיקנו לו) לפי זה אפשר להעמיד בקטן מעל גיל הפעוטות (ודלא כדברי הר"ן) ועדיין יש להעיר על דברי רע"א מהגמ' גיטין כט, א שכתבה שאף במתנה מרובה תיקנו לקטן (הב"ח רלה, ב שואל על דברי רב האי וכי מכר גרע ממתנה מרובה שקונה רק כדי חייו והסביר שאין אדם נותן סתם מתנות חינם אא"כ רוצה להרבות בקירוב דעת ולכן תיקנו אף במתנה מרובה אבל במקח וממכר חששו שמא יאבד כספו לכן תיקנו רק כדי חייו) משמע שלכו"ע אפשר להקנות אף במתנה מרובה, א"כ מדוע שקטן שמקנה בחזרה ארבעת המינים אינו יכול ליתן משום קירוב דעת אפשר להסביר מטעם אחר והוא: כאשר יש לקטן אפטרופוס לא תיקנו לו שיקנה (רמב"ם מכירה כט, ז וכ"כ תוס' רי"ד כתובות ע, א וכן פסק בשו"ע רלה, ה) וא"כ נדייק ברש"י שכתב "אינו יכול לחזור ולהקנות לאביו" משמע שיש לו אפטרופוס וזו הסיבה שלא יכול להקנות (ואף לדברי המרדכי בגיטין סימן תיג שכתב אף שיש אפטרופוס יכול הקטן להקנות מודה שאם יש לו אבא שמפרנסו לא תיקנו לו).

ב. שיטת הרמב"ם

הרמב"ם בהלכות לולב ח,י פוסק "אין נותנים לקטן שהקטן קונה ואינו מקנה לאחרים מדאורייתא" וכוננתו כיון שדעת אחרת מקנה לקטן קונה מדאורייתא ושירצה לקנות בחזרה הקנין קנוי מדרבנן ולכן אין להקנות לקטן יש לשאול מדוע קנין דרבנן לא יועיל לדאורייתא באבני מילואים סימן כח, לג רוצה להוכיח בשיטת הרמב"ם שקנין דרבנן לא מועיל לדאורייתא שפסק בהלכות תרומות ט,י :

יראה לי שאם מכר הכהן פרתו לישראל ולקח דמים אעפ"י שעדיין לא משך הלוקח הרי זה אסור להאכילה תרומה שעדיין לא משך הלוקח הרי זה אסור להאכילה תרומה שדין תורה מעות קונות ואם מכר ישראל לכהן אעפ"י שנתן הדמים לא תאכל תרומה עד שימשוך.

האבנ"מ הוכיח מהרישא כאשר הכהן מוכר אעפ"י שקיבל את הדמים עדיין הישראל לא עשה משיכה ממילא הפרה עדיין נשארת ברשותו של הכהן מדרבנן (שהרי מדאורייתא שייכת לקונה משום שנתן את הדמים) ואסור לו להאכילה תרומה של דאורייתא מוכח מכאן שקנין דרבנן לא מועיל לדאורייתא החת"ם סופר (יו"ד סימן שיד) ועוד אחרונים שחלקו על האבנ"מ ודחו ראייה זו וכתבו שחז"ל לא עקרו את קנין מעות אלא שיש אפשרות לחזור מהקנין עד שיעשה משיכה אבל אם לא חזר קנין המעות הוא הקונה ולא המשיכה ישנם אחרונים שהבינו בשיטת הרמב"ם שקנין דרבנן מועיל לדאורייתא ולשיטתם יש לשאול מדוע לא נקנה לולב לקטן ויחזיר בקנין דרבנן ועוד יש לשאול קושיית הברכי יוסף על דברי השו"ע שפסק כדברי הרמב"ם שלא להקנות לקטן ומאידך פסק באבן העזר כח,ג "המקדש אישה במלווה שיש לו ביד אחרים וכו' במעמד שלושתם מקודשת" וב"י כתב מקודשת מדאורייתא אעפ"י שהמעות ניתנו במעמד שלושתם שהוא קנין דרבנן מסביר מחנה חיים(ח"ב יו"ד נו) שיש הבדל בין גדול שעושה קנין דרבנן שזה מועיל לדאורייתא לבין קטן שחכמים תיקנו לו שיקנה וזה לא יועיל לדאורייתא וההסבר לכך (מובא בקהלת יעקב סימן כח") שגדול שמקנה בקנין דרבנן ממילא מוחל וגומר בליבו להקנות כתקנת חכמים מדין הפקר ב"ד הפקר אבל קטן שמקנה הרי אין מחילה לקטן ועדיין החפץ נמצא ברשותו החזו"א (חו"מ סימן כב) כתב "כלל גדול בדינו... דעיקר הקנין הוא שיגמור בליבו להקנות הדבר לחבירו וחבירו יסמוך דעתו עליו..." וכעין זה כתב הדבר אברהם שהקנין מגלה את הגמירות דעת של המקנה וא"כ אפשר שדווקא גדול שיש לו דעת להקנות יועיל קנין דרבנן

לדאורייתא אבל קטן שאין לו גמירות דעת חכמים תיקנו לו שיקנה אבל שיועיל לדאורייתא לא תיקנו לו לפי זה אדם שיקנה ארבעת המינים מקטן לא יצא ידי חובה אבל אם יקנה מגדול וישלם אחר החג שאז קנינו מדרבנן שמדאורייתא מעות קונות בכל זאת יצא ידי חובה ביו"ט ראשון.

המל"מ (שקלים א,א) שואל הרי למדנו מקבלים שקלים מן הקטנים ובלבד שיהא מוסרן לציבור והרי מדאורייתא קטן לאו בר הקנאה וכאן אי אפשר לתרץ שקנין דרבנן יועיל לדאורייתא שהרי קטן גברא דלא חזי ותירץ מכיוון שנתן את המעות מעותיו בטלים ברוב ועדיין מטבע לא בטל ברוב זה מדרבנן וא"כ רבנן תיקנו לקטן שיקנה.